

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2022

IL-HDAX-IL SENA IL-MALTI (Karta 2B) L-ISKEMA TAL-MARKI

		Il-Marka	Il-Kummenti
L-EWWEL TAQSIMA: IR-REFERENZA GHALL-KUNTEST – IL-POEŻIJA		20 MARKA	
L-istudenti jridu jagħzlu poeżija wahda, (a) jew (b).			
A	PASSAĠĠI	20 marka	
F'din it-taqsima ma jitnaqqasux marki għall-ortografija. Aċċetta wkoll twegibiet ohrajn bl-istess tifsira skont fejn japplika.			
1.	Din il-poeżija simbolika tuża l-metafora tal-passaġġi u l-metafora tal-vjaġġ u tidentifikahom ma' l-esperjenzi sbieħ u koroh li ngħaddu minnhom f'ħajjita. Din il-metafora hija mtawla tul il-poeżija kollha biex il-poeta jagħmel enfasi u jasal għall-qofol tal-poeżija permezz tar-riflessjoni.	2 marki 2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
2a.	Metafora	marka	
2b.	Il-“grif” jissimbolizza l-wegġhat u l-marka fuq il-gilda li tista' thalli girfa. L-esperjenzi li jgħaddi minnhom il-bniedem huma r-riżultat tal-bidla tiegħu, għalhekk dawn l-esperjenzi jhallu l-marki tagħhom.	3 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
3a.	Strofi kwartini u rima mqabbża	2 marki	
3b.	Versi ottonarji u kwaternarji	2 marki	
4a.	Dan il-vokabularju johloq sens ta' tbatija. Fil-ħajja, il-bniedem mhux biss jesperjenza mumententi sbieħ, iżda wkoll jgħaddi minn diffikultajiet, saġrificċji u diżappunti.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
4b.	“ dizilluż ” – Il-bniedem jaħdem biex jimxi 'l quddiem u meta jkun mingħalih li wasal, tigri xi haġa u jirrealizza li ma jkun wasal imkien.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
5.	Il-kuntrast fl-aħħar strofa jidher bejn il-passaġġi li “jagħluqu wara ftit” u dawk “li jwassluk temmen fl-infinit”. Il-poeta jirreferi għal passaġġi li ma jwasslu	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.

	<p>għal imkien, imma hemm oħrajn li jwasslu lill-bniedem biex jikseb il-paċi interna. Mal-mewt, il-ħajja tal-bniedem tispiċċa, iżda min għandu l-fidi jemmen li mal-mewt ma jintemmx kollox.</p> <p>L-aħħar strofa tiġbor il-qofol tal-poeżija għax tiġbor ir-riflessjoni ewlenija li jrid jagħmel il-poeta. Il-bniedem irid jemmen li mingħajr Alla mhu xejn u li hemm xi haġa akbar minnu fl-eżistenza tiegħu.</p>	2 marki	
JEW			
B	JIEN	20 marka	
F'din it-taqsimma ma jitnaqqasux marki għall-ortografija. Aċċetta wkoll twegibiet oħrajn bl-istess tifsira skont fejn japplika.			
1.	Il-poeżija hija awtoanalizi għax il-poeta janalizza lilu nnifsu u jistaqsi hu min hu. It-titlu “Jien” jirreferi għall-ewwel persuna. Hija poeżija riflessiva għax il-poeta jirrifletti dwar l-identità u l-eżistenza tiegħu, kif ukoll l-eżistenza ta' kull wiehied u waħda minna.	4 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
2a.	antiteżi	marka	
2b.	<p>Il-karattru tal-poeta hu mibni fuq kuntrasti.</p> <p>L-użu tal-antiteżi fil-ħames strofa permezz ta' verbi kuntrastanti bħal “nobgħod u nħobb” tkompli tenfasizza li l-bniedem dejjem jinbidel minhabba ċirkostanzi differenti tal-ħajja.</p> <p>L-opposti tal-poeta jiltaqqgħu u jsiru l-“jien” tal-poeta.</p>	2 marki marka	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
3a.	<p>Il-poeżija għandha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strofi ta' tulijiet differenti • vers ħieles • bla rima 	marka marka marka	
3b.	Poeżija moderna/riflessiva/eżistenzjali	marka	Waħda minn dawn.
4a.	Fl-ewwel strofa, il-poeta jiddikjara li hu “idealist”, għalhekk jemmen f'dinja magħquda fejn m'hemmx glied u firda bejn il-bnedmin.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
4b.	Il-poeta jaf li hu għandu l-limitazzjonijiet tiegħu u ħafna drabi jrid jaċċetta l-affarijiet kif inhuma.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
5.	<p>Il-mistoqsija rettorika toħloq ton ta' incertezza fl-aħħar strofa. Hi mistoqsija importanti u dan jidher mill-fatt li l-poeta jagħżel li jqegħedha f'vers għalih.</p> <p>Il-poeta ma jsibx soluzzjoni għall-problema tiegħu, għalhekk jidher li se jkompli bit-tiftixa tiegħu tal-identità.</p>	2 marki 2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.

		Il-Marka	Il-Kummenti
IT-TIENI TAQSIMA: IR-REFERENZA GHALL-KUNTEST – IL-PROŻA		20 MARKA	
L-istudenti jridu jagħzlu novella wahda, (a) jew (b).			
A	AQRALI XI HAĠA ĠDIDA, QALTILHA	20 marka	
F'din it-taqsima ma jitnaqqasux marki għall-ortografija. Aċċetta wkoll twegibiet ohrajn bl-istess tifsira skont fejn japplika.			
1a.	<p>Lina ħasset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rabja • biża' • ansjeta • skumdità • gheja. <p>“telgħetilha fawra li ħammritilha widnejha u ħaddejha.”</p> <p>“Beżgħet li ma ssibx dak li kellha ssib.”</p> <p>“...bħallikieku l-istorja kienet ħasditha.”</p>	<p>2 marki</p> <p>2 marki</p>	<p>Marka għal kull emozzjoni.</p> <p>Marka għal kull eżempju.</p>
1b.	L-ambjent li jinħoloq jitfa' importanza fuq il-kontenut tal-kaxxa. Insibu sens ta' misteru, suspans u kurżità.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
2a.	<p>Din is-silta hi wahda deskrittiva.</p> <p>Id-deskrizzjoni hi mimlija aġġettivi biex il-qarrej isir jaf kif kienet il-kaxxa u x'hemm moħbi fiha.</p>	<p>marka</p> <p>marka</p>	<p>Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.</p>
2b.	Is-sens tal-ħass, is-sens tax-xamm, is-sens tas-smiġħ, is-sens tal-ħars.	2 marki	Marka għal kull sens.
3a.	Metafora	marka	
3b.	<p>Ħajjet Lina kienet marbuta mad-dinja tal-kotba.</p> <p>Twieldet u għexet qalb il-kotba u din il-ħajja tant kienet għal qalbha li kompliet tieġu ħsieb il-ħanut tal-kotba u l-istamperija.</p>	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
4.	Il-kaxxa żgħira tal-injam hi importanti għax kienet tiġbor sigriet. Kien is-sigriet ta' Stella, omm Lina. Dan is-sigriet għen biex Stella ma tikkonfrontax lil żewġha, Maurice. Maurice ma riedx li jippubblika xogħlijiet ta' kittieba nisa. Izda bil-moħbi ta' żewġha, Stella ltaqgħet ma' kittieba nisa u rnexxielha tikkomponi ktejjeb għal kull mara li marret għandhom bil-pubblikazzjoni. Din il-kaxxa kienet tiġbor 45 xogħol differenti miktuba min-nisa differenti.	3 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.

5.	Il-kuntrast bejn il-qadim u l-ġdid jinħass tul in-novella. Fis-silta naraw kaxxa antika bil-pannu blu aħrax, li xi darba kien skur imma maż-żmien kuluru ntefa. Il-kaxxa kienet iġġorr fiha kitbiet ġodda miktuba min-nisa. Fil-kumplament tan-novella, il-kuntrast jidher bejn l-ideat antiki u maskilisti ta' missier Lina u dawk ġodda ta' Lina li dejjem xtaqet tippubblika xogħlijiet ta' kittieba nisa.	4 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
JEW			
B	ĊENSINA	20 marka	
F'din it-taqsimma ma jitnaqqasux marki għall-ortografija. Aċċetta wkoll twegibiet ohrajn bl-istess tifsira skont fejn japplika.			
1a.	Id-deputat haṣṣu: <ul style="list-style-type: none"> • konfuż • maḥsud • imħawwad • mifxul <p>“...iżda għand din daħal mifxul” “u ġewwa, iżjed tħarbat.” “Izda dil-mara haṣṣditu, bil-biljett-ritratt tiegħu f'idha....”</p>	2 marki	Marka għal kull emozzjoni.
		2 marki	Marka għal kull eżempju.
1b.	Ċensina kienet tgħix f'ambjent ta' faqar. Il-flett kien fqir u mimli mbarazz.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
2a.	Stil narrattiv	marka	
2b.	Id-diskors dirett ikompli jagħmel ir-rakkont iktar realistiku u jagħti haġġa lill-karattri billi nsiru nafu l-qagħda li jinsabu fiha.	2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
3a.	Metafora	marka	
3b.	Din il-metafora tirreferi għad-diskors li jagħmel id-deputat kull darba li jżur lil xi hadd biex ikun jista' jakkwista xi vot.	3 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
4.	Ċensina hi mara sempliċi u onesta, tgħix waħdiha u ma tafx skola. Il-haġġa kienet iebsa ma' din il-mara u dan jidher fiżikament “mara xiha iżjed minn żmienha”. Tiegħu gost li ltaqgħet mad-deputat u turi manġieri tajbin u rispett fil-mod kif tindirizzah. Hi mara mwarrba mis-soċjetà u tgħix fi stat miżerabbli.	3 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.
5.	Il-kelma “Sinjura” tinħass formali, filwaqt li “oħt” tintuża f'kuntest familjari. Id-deputat jibdel it-titlu li bih jindirizza lil Ċensina għax iħoss li f'din is-sitwazzjoni l-formalità żejda mhix f'potha. Huwa jithassar lil Ċensina u jkun iktar sensittiv.	2 marki 2 marki	Aċċetta twegibiet simili li jagħmlu sens.

		Il-Marka
IT-TIELET TAQSIMA: IL-KOMPONIMENT LETTERARJU <i>Bejn Haltejn (barra Il-Harsa ta' Rużann)</i>		30 MARKA
<p>L-istudenti jridu jagħzlu mistoqsija wahda. F'din it-taqsima jitnaqqsu l-marki għall-ortografija. F'każ li l-kitba tkun aktar minn 10% anqas mill-ammont mitlub (i.e. anqas minn 180), naqqas marka għal kull 20 kelma nieqsa (massimu ta' marki li jistghu jintilfu hu ta' 5 marki). L-istess għandu jiġri jekk il-kitba taqbeż il-220 kelma. F'każ li l-komponent letterarju jkun barra mis-sugġett, ma tinghata l-ebda marka.</p> <p>Imxi mal-iskema ta' marki A li qed tinghata fl-aħhar nett ta' din it-taqsima.</p> <p>Importanti li jsaħhu l-argumenti tagħhom billi jirreferu biss għall-kitbiet letterarji magħzula. Importanti wkoll li jikkwotaw b'mod dirett jew indirett u m'għandhomx jinghataw marki żejda jekk qed isiru kwotazzjonijiet diretti.</p> <p>Fil-komponent letterarju tagħhom l-istudenti huma mistennija jsemmu l-kitbiet letterarji li qed jirreferu għalihom u min kitibhom. Ma jistghux jużaw is-siltiet li ntużaw għar-referenza għall-kuntest. Importanti wkoll li kull meta qed jirreferu għal kitba letterarja partikulari fl-analizi tagħhom, din ir-referenza tkun ċara.</p>		
1	<p>Xi kittieba juru l-mod kif iġibu ruħhom xi protagonisti femminili l-aktar meta jiltaqgħu ma' xi diffikultajiet f'hajjithom.</p> <p><i>Katrin tal-Imdina</i> ta' Dwardu Cachia: Fit-tielet parti tal-poeżija, is-suldati tal-Ħakem dahl u lura l-Imdina b'rashom baxxuta, sinjal li seħhet diżgrazzja. Katrina ħarġet tigri biex tilqa' lill-Ħakem, iżda hekk kif issir taf bil-mewt ta' żewġha teħodha bi kbira. Lil Katrina narawha f'qagħda miżerabbli tant li bikkiet lil kulhadd. Malli ratu, intilfet u waqgħet fl-art.</p> <p><i>Jum San Valentin</i>: Maria Grech Ganado tesprimi r-rabja u l-frustrazzjoni tagħha minhabba t-tradiment li sofriet. Permezz tal-poeżija twassal messagg iebes lill-maħbub tagħha. Il-metafora tal-"balla", il-kartolina mħażza bil-kuluri "iswed duħħan" u "aħmar nar" jgħinuha tisfoga u toħroġ din ir-rabja kollha biex forsi tistrieħ. Hi tħossha mwarrba u tixtieq li hu jbati l-konsegwenzi u forsi jhoss ftit mill-uġiġh li qed tħoss hi.</p> <p><i>Il-Koranta</i> ta' Oliver Friggieri: Anjeżi hija mara li għandha 'l fuq minn 40 sena, waħidha u ma rnexxilhiex issib raġel li jhobbha u jirrispettaha. Minhabba f'hekk tbatu minn tgħajir u kritika min-naħa tan-nies tar-raħal. L-imġiba kiefra tan-nies iġieġhlu lill-Koranta tingħalaq fiha nnifisha u fil-fond ta' qalbha mhix kuntenta b'dak li hi. Ma tiflaħx għall-insulti tar-raħlin, għalhekk tingħalaq ġewwa tibki u tishet xortiha. Hi titfa' t-tama tal-kuntentizza tagħha kollha f'hoġor San Ġuzepp. Anke meta tiltaqa' ma' Indri u jiddeċiedu li jizzewġu, il-pressjoni tan-nies tibqa' u l-ferħ tal-gharusa f'jum it-tieg tagħha jinbidel f'niket u dwejjaq. Din il-mara baqgħet passiva u aċċettat dak kollu li baġtilha Alla.</p> <p>(Poeżiji jew novelli oħra li jistghu jintużaw huma <i>Refugjata</i>, <i>Geraldine</i>, <i>Ittri lil Marta u Jacqueline</i>.)</p>	<p>30 marka</p>
		<p><i>Dawn il-punti jintużaw biss bħala referenza.</i></p> <p><i>Jista' jkun hemm punti oħra validi li għandhom jiġu aċċettati.</i></p> <p><i>Iridu jissemmew tnejn minnhom.</i></p>

2	<p>It-tifkiriet, sbieħ jew koroh, iqanqlu fina emozzjonijiet diversi. Meta l-bniedem jgħaddi minn mument i diffiċli, iħoss il-bżonn li jiftakar fil-memorji sbieħ tal-passat.</p> <p><i>Bank ta' Frans Sammut: il-bank f'din in-novella iqanqal tifkiriet. Krazju Ebejer għandu rabta mal-bankijiet tal-iskola, bankijiet li kellhom bżonn jinbidlu. Krazju kien siefer u bena ħajja barra minn xtutna. Meta ġie lura ġie b'izjed flus u oġġetti. Izda Krazju għab ukoll miegħu d-dwejjaq li għabet il-mewt ta' martu. Kien tilef il-persuna li ltaqa' magħha fuq il-bankijiet tal-iskola u n-nuqqas tagħha jnikktu. L-imħabba li kien hemm bejn Krazju u martu kienet kbira. Krazju jiddeskrivi lil martu b'aġġettivi mill-isbaħ. It-ton nostalgiku jinħass meta n-narratur isemmi t-tifkira ta' Krazju u martu bħala namrati friski, kif ukoll meta jimmaginaw bħala student. Il-bank bit-tinqixa f'forma ta' qalb bl-ismijiet ta' Krazju u martu Nina reġa' qanqal in-nostalgija fi Krazju.</i></p> <p><i>Żagħżuġ ta' Dejjem ta' Dun Karm: il-bidu tal-poeżija jiffoka fuq il-poeta nnifsu. Dun Karm iħoss iż-żmien għaddej u t-toqol tax-xjuħija. B'nostalgija jiftakar fiż-żmien sabiħ ta' tfulitu. Il-metafora "dawk ix-xmux li bisuni fit-tfulija" tissimbolizza l-esperjenzi u l-ġrajjet sbieħ ta' tfulitu. Esperjenzi li għexhom b'tant għożża u innoċenza. Jikkuntrasta ma' dan iż-żmien insibu r-riflessjoni tiegħu fuq ix-xjuħija "u nħoss taż-żmien is-sikka/tharbex fuq gbini r-radda tax-xjuħja".</i></p>	<p>30 marka</p> <p><i>Dawn il-punti jintużaw biss bħala referenza.</i></p> <p><i>Jista' jkun hemm punti oħra validi li għandhom jiġu aċċettati.</i></p>
<p>IR-RABA' TAQSIMA: IL-KOMPONIMENT LETTERARJU <i>Il-Ħarsa ta' Rużann ta' Francis Ebejer</i></p>		<p>30 MARKA</p>
<p>L-istudenti jridu jagħzlu mistoqsija wahda. F'din it-taqsima jitnaqqsu l-marki għall-ortografija. F'każ li l-kitba tkun aktar minn 10% anqas mill-ammont mitlub (i.e. anqas minn 180), naqqas marka għal kull 20 kelma nieqsa (massimu ta' marki li jistgħu jintilfu hu ta' 5 marki). L-istess għandu jiġri jekk il-kitba taqbeż l-220 kelma. F'każ li l-komponent letterarju jkun barra mis-suġġett, ma tingħata l-ebda marka. Imxi mal-iskema ta' marki A li qed tingħata fl-aħħar nett ta' din it-taqsima. Importanti li jsaħhu l-argumenti tagħhom billi jirreferu għar-rumanz. Importanti wkoll li jikkwotaw b'mod dirett jew indirett u m'għandhomx jingħataw marki żejda jekk qed isiru kwotazzjonijiet diretti.</p>		
1	<p><i>Il-Ħarsa ta' Rużann</i> huwa rakkont ta' familja umli. Naraw il-ġenerazzjonijiet ta' din il-familja tul iż-żminijiet u l-mod kif emanċipaw u mxew 'il quddiem.</p> <p>Matul dan il-komponent letterarju, l-istudenti huma mistennija jsemmu u janalizzaw aspekk wieħed li fih sar progress. Dawn li ġejjin huma xi eżempji:</p> <p>Il-bidliet soċjali, ekonomiċi u politiċi:</p> <ul style="list-style-type: none"> L-imħabba ta' Mark Antonin u Rużann turi li d-differenzi fil-klassijiet soċjali jistgħu jingħelbu. Mark Antonin jemmen fl-ugwaljanza u fil-bżonn li l-pajjiż jiġġedded soċjalment. Mark Antonin ibiġh l-artijiet bl-irħis biex itaffi mit-tbatija tal-bdiewa u jrawwem fihom riġpet. 	<p>30 marka</p> <p><i>Dawn il-punti jintużaw biss bħala referenza.</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Il-helsien u l-indipendenza tal-poplu Malti. Tul ir-rumanzett, il-poplu Malti kien immexxi mill-barrani. Din il-ħakma ħalliet bosta effetti fuq il-ħajja tal-Maltin. • Pietru preżenti waqt l-irvell tas-Sette Giugno u jitkellem dwar is-sitwazzjoni politika tal-pajjiż. • F’Pietru naraw ix-xewqa li ma jitwarrbux fil-ġenb il-valuri t-tajba tal-passat, imma l-poplu jibni fuqhom. Tkellem dwar dak li hu mistħoqq għaċ-ċittadini Maltin. • Luċija u l-għarus tagħha jkunu għadhom kemm attendew il-festi tar-Repubblika, “Uljed Malta żagħżugħa, ġdida.” <p>L-emanċipazzjoni tal-mara u postha fis-soċjetà:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Il-karattri femminili għandhom dinjità u l-valuri li għandhom huma b’saħħithom. • Rużann ikollha tarbija barra ż-żwieġ u tiddeċiedi li trabbi lil binha waħdiha. • Marija tieġu r-riedni f’idejha. Turi għaqal u maturità. Ma tiddejjaxx teħodha kontra l-irġiel (is-sagristan) u ssemma’ l-ideat tagħha. • Ġina l-artista toħroġ taħdem wara li tiżżewweġ. Tikseb għarfien shiħ tal-preżenza u tal-qawwa ta’ Rużann. Taħdem fil-volontarjat u xogħolha hu rikonoxxut internazzjonalment. • Luċija tilhaq tabiba. <p>L-edukazzjoni u x-xogħlijiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L-ghodda ewlenija tal-progress. Permezz tal-edukazzjoni, il-Maltin ma jibqgħux bdiewa, izda jfittxu li jimirġu u jifġu moħħhom. • Karmenu juri x-xewqa li jeduka ’l uliedu. • Marija tagħraf li l-edukazzjoni hi l-aqwa arma mhux biss biex tikkontrolla l-injoranza, imma wkoll kontra l-ħakkiema. Marija riedet futur aħjar għal uliedha. • Pietru jilhaq għalliem u wara surmast. • Ġina hi artista. • Luċija u l-għarus tagħha għandhom livell terzjarju t’edukazzjoni għax hi tabiba u hu inginier. 	<p><i>Jista’ jkun hemm punti oħra validi li għandhom jiġu aċċettati.</i></p>
2	<p>Il-ġrajja tar-rumanzett <i>Il-Harsa ta’ Rużann</i> tinfirex fuq medda ta’ żmien li matulha Malta kienet taħt l-Ingliżi. Bosta karattri jitekellmu fuq kif il-ħakkiem barrani qed jittratta lill-Maltin, l-aktar dawk tal-klassi l-baxxa.</p> <p>Il-bidu tar-rumanzett jiftaħ b’Mark Antonin jgħid il-ġrajja tiegħu. L-ideat ta’ Mark Antonin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mark Antonin kellu mentalità liberali influwenzata mill-ġrajjet u l-ideat demokratiċi li kienu qed jiġru fl-Ewropa. - Mark Antonin ma kienx jaqbel mal-ideat fewdali ta’ missieru. Xtaq li familtu ssir progressiva. - Wara l-mewt ta’ missieru, Mark Antonin biegh bl-irħis l-artijiet ta’ familtu lill-bdiewa Maltin biex itaffilhom mit-tbatijiet tagħhom u jieħdu d-dinjità tagħhom lura. - Mark Antonin sar iħobb lil Rużann (bidwija). 	<p>30 marka</p> <p><i>Dawn il-punti jintużaw biss bħala referenza.</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> - Mark Antonin jemmen fl-ugwaljanza bejn klassijiet soċjali differenti, il-libertà u d-demokrazija. <p>L-ideat ta' Pietru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Il-ħakkiem kien qed iċaħhad lill-Maltin minn bżonnijiet bażiċi ta' kuljum u jsofri l-ġuħ, il-qgħad, il-mard. - Fid-diskors ta' Pietru hemm għarfien profond ta' x'inhum tajjeb għaċ-ċittadini Maltin. - Pietru qal li nazzjon li jirrispetta lilu nnifsu huwa dak li jmexxi lilu nnifsu. - Pietru jittellem fuq il-fatt li l-Maltin kienu qed jimirdu u jmutu minhabba li ma kienx hawn il-pasturizzazzjoni tal-ħalib. - Pietru jittellem fuq l-għaqda nazzjonali. - Pietru jittellem fuq l-indipendenza ta' veru li tiġi mit-twemmin tal-Maltin kollha. - Pietru jiddiskuti l-emanċipazzjoni tal-poplu kollu mill-kbir saż-żgħir "rappreżentanza ġenwina fil-qasam politiku, dak edukattiv u dak soċjali." - Il-Maltin jaħdmu biex issir il-bidla billi "ma nwarrbux fil-ġenb il-valuri t-tajba.....tal-passat." 	<p><i>Jista' jkun hemm punti oħra validi li għandhom jiġu aċċettati.</i></p>
---	--

SKEMA TA' MARKI A – IT-TIELET U R-RABA' TAQSIMA IL-KOMPONIMENTI LETTERARJI Bejn Haltejn u Il-Harsa ta' Rużann				30 marka	
IL-BINJA TAL-KITBA <i>it-tagħrif mogħti hu marbut mal-mistoqsija; juri għarfien u analiżi tajba tat-test; il-kontenut huwa strutturat sewwa u jsegwi minn parti għall-oħra b'mod naturali</i>	Tajjeb ħafna (11-13)	Tajjeb (9-10)	Mhux ħażin (6-8)	Batut (3-5)	Batut ħafna (0-2)
L-IDEAT FIL-KITBA <i>l-ideat huma mfissra b'mod ċar u msaħħa b'referenzi u/jew kwotazzjonijiet mit-test imsemmi; tingħata l-interpretazzjoni u reazzjoni personali tat-test mistharreġ</i>	Tajjeb ħafna (11-12)	Tajjeb (9-10)	Mhux ħażin (6-8)	Batut (3-5)	Batut ħafna (0-2)
L-ORTOGRAFIJA	Bla żbalji ortografiċi (5)	Minn 2 sa 5 żbalji differenti (4)	Minn 6 sa 10 żbalji differenti (3)	Minn 11 sa 15-il żball differenti (2)	Minn 16 sa 20 żball differenti (1)